

Innst. 197 L

(2011–2012)

Innstilling til Stortinget fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Prop. 59 L (2011–2012)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i utlendingsloven (innføring av Schengen-standardisert oppholdskort med biometri)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Innledning

Justis- og beredskapsdepartementet legger i proposisjonen frem forslag om en uttrykkelig hjemmel i utlendingsloven for elektronisk lagring av biometri i Schengen-standardiserte oppholdskort. Gjennom Schengen-samarbeidet ble det i 2002 innført ensartet dokumentasjon for oppholdstillatelse i form av en oppholdsetikett som limes inn i utlendingens reisedokument. Gjennom rådsforordning (EF) nr. 380/2008, som gjør endringer i rådsforordning (EF) nr. 1030/2002, er det vedtatt at dagens oppholdsetiketter skal erstattes av et oppholdskort som skal inneholde elektronisk lagret biometri i form av ansiktsfoto og fingeravtrykk. Dette innebærer at alle som får oppholdstillatelse i Norge skal få utstedt et standardisert oppholdskort med ansiktsfoto og fingeravtrykk. Schengen-standardisert oppholdskort omtales i det følgende som oppholdskort.

Formålet med biometri i et standardisert oppholdskort er å øke sikkerheten rundt dokumentasjon på oppholdstillatelse, og dermed bidra til å forebygge og bekjempe illegal innvandring og illegalt opphold. Ved å innføre biometrisk personinformasjon i et standardisert oppholdskort forbedres dokumentasjonen for gyldig oppholdstillatelse. Det blir dermed vanskeligere å forfalske en oppholdstillatelse eller å benytte et reisedokument med oppholdsetikett som

tilhører andre. Innføring av biometri i kortet vil skape en sikrere forbindelse mellom innehaver av kortet og den gitte tillatelsen, og vil dermed bidra til å forhindre identitetstyveri og personforveksling. Muligheten for ulovlig innvandring og opphold vil dermed begrenses. For øvrig vil ordningen med oppholdskort innebære en praktisk bedre løsning for brukerne enn dagens oppholdsetikett. Særlig vil utlendinger som av en eller annen grunn ikke har et nasjonalitetspass å lime oppholdsetiketten inn i, ha stor nytte av det nye oppholdskortet.

Forslagene til endringer har vært på alminnelig høring. Følgende forslag har ikke vært på høring: Endring i § 89 om gebyr, ny § 100 a sjettede ledd og ny § 100 b fjerde ledd om forholdet til arkivloven, forslagene i § 100 a første ledd annet punktum og § 100 b første ledd annet punktum om at utlendingen har en plikt til å medvirke til opptak av biometrisk personinformasjon og forslaget om at også brudd på plikten til å avgi fingeravtrykk skal være straffbart, jf. § 108 annet ledd bokstav a.

1.2 Gjeldende rett

1.2.1 Oppholdstillatelse og oppholdsetikett

Førstegangs oppholdstillatelse for utlendinger som ikke er omfattet av EØS-regelverket, gis som midlertidig oppholdstillatelse for inntil tre år. Med mindre annet er fastsatt i lov eller forskrift, skal tillatelse gis for minst ett år, jf. utlendingsloven § 60. Etter tre år kan det etter søknad innvilges permanent oppholdstillatelse dersom vilkårene for det er oppfylt, jf. § 62. Gyldig oppholdstillatelse dokumenteres i dag ved at utlendingen får en oppholdsetikett limt inn i utlendingens eventuelle reisedokument. Slik etikett utstedes ved personlig fremmøte for politiet etter at utlendingen har fått et vedtak om innvilget oppholdstillatelse.

Utlendingsdirektoratet har i rundskriv RS 2011-19 gitt retningslinjer for utforming av felles etikett for midlertidig og permanent oppholdstillatelse.

1.2.2 Utlendinger omfattet av EØS-avtalen eller EFTA-konvensjonen

Utlendinger som er borgere av et land som deltar i EØS-avtalen eller EFTA-konvensjonen (heretter kalt EØS-borgere) med gyldig identitetskort eller pass, har oppholdsrett i inntil tre måneder. For opphold utover denne perioden er det et krav om at de skal registrere seg, jf. utlendingsloven § 117. Det utstedes ikke noe eget oppholdskort, men det utstedes et registreringsbevis. Etter fem års sammenhengende opphold får EØS-borgere varig oppholdsrett og varig oppholdsbevis etter søknad, jf. utlendingsloven § 115, jf. § 119 første ledd. Det er her et krav om at oppholdet er lovlig, jf. utlendingsloven § 115 første ledd første setning.

En tredjelandsborger som er familiemedlem til en EØS-borger, trenger heller ikke oppholdstillatelse, men plikter å søke om oppholdskort (ikke Schengen-standardisert oppholdskort) innen tre måneder etter innreise, jf. utlendingsloven § 118, jf. § 114. Etter fem års sammenhengende lovlig opphold kan vedkommende etter søknad få varig oppholdskort, jf. utlendingsloven § 119 annet ledd, jf. § 116.

Også andre tredjelandsborgere med oppholdsrett etter EØS-regelverket, det vil si tjenesteytere og etablerere fra tredjeland, men med fast opphold i EØS-området, plikter å søke om oppholdskort for opphold i mer enn tre måneder, jf. utlendingsloven § 118. Oppholdsrett som tjenesteyter eller etablerer etter EØS-regelverket danner ikke grunnlag for familieinnvandring eller varig oppholdsrett. Det er ikke noe vilkår i EØS-regelverket om at oppholdskortene skal utformes som Schengen-standardiserte oppholdskort eller at de skal inneholde biometri, se mer om dette i punkt 6.10 i proposisjonen.

1.2.3 Fotografi og fingeravtrykk etter andre bestemmelser i utlendingsloven

Utlendingsloven § 100 omhandler fotografi og fingeravtrykk til bruk i utlendingssaker. Bestemmelsens første ledd regulerer hvem det kan tas fotografi og fingeravtrykk av. I henhold til § 100 annet ledd kan fotografi og fingeravtrykk registreres elektronisk i et register. Det opptas ikke rutinemessig fingeravtrykk av alle utlendinger som søker om en oppholdstillatelse etter loven, selv om loven åpner for dette. I utlendingsforskriften § 18-1 reguleres hvem det skal tas fotografi og fingeravtrykk av.

Samtidig med registrering av fingeravtrykk etter § 100 skal det foretas søk i utlendingsregisteret for å

undersøke om utlendingen allerede er registrert under samme eller en annen identitet, jf. forskriftens § 18-3. Det skal også foretas søk i det alminnelige fingeravtrykkregisteret for å undersøke om utlendingen er ettersøkt i Norge eller et annet land. For øvrig inneholder utlendingsforskriften §§ 18-2 til 18-4 nærmere regler om oppbevaring og sletting av fingeravtrykk i utlendingsregisteret.

Norge deltar i Dublin-samarbeidet, som regulerer hvilket land som er ansvarlig for å behandle en asylsøknad. Som ledd i dette samarbeidet tas det fingeravtrykk av alle som søker om beskyttelse eller oppholder seg ulovlig i riket, jf. utlendingsloven § 101. Fingeravtrykkene overføres til sentralenheten for fingeravtrykksopplysninger, Eurodac.

I forbindelse med inn- og utreisekontroll har grensekontrollørene adgang til å foreta andre former for identitetskontroll enn sjekk av reisedokumenter, blant annet gjennom kontroll av fingeravtrykk, jf. utlendingsloven § 15 tredje ledd.

Politiet har på visse vilkår adgang til å stanse en utlending i riket (alminnelig utlendingskontroll), jf. utlendingsloven § 21. Ved slik kontroll må utlendingen vise legitimasjon og om nødvendig gi opplysninger for å bringe identiteten og lovligheten av oppholdet i riket på det rene. Der vedkommende ikke kan dokumentere sin identitet eller det er grunn til å mistenke at utlendingen oppgir falsk identitet, vil det være adgang til å ta fingeravtrykk av vedkommende, jf. utlendingsloven § 100.

Med rådsforordning (EF) nr. 767/2008 av 9. juli 2008 (VIS-forordningen), opprettes Visa Information System (VIS). Dette er et felles visuminformasjonsystem for EU- og Schengen-medlemslandene for utveksling av opplysninger mellom statene i forbindelse med behandling av visumsaker, og for identifisering bl.a. ved innreise over Schengen yttergrense. Opplysninger om visumsøkere skal lagres i en sentral database. I tillegg til registrering av opplysninger om navn, fødselsdato osv. vil det bli innført bruk av biometri (ansiktsfoto og fingeravtrykk). Ordningen trådte i kraft 11. oktober 2011.

VIS-forordningen og visumforordningen er gjort til norsk rett ved implementering i utlendingsloven §§ 102 til 102 f og utlendingsforskriften § 3-4.

Norske pass skal i henhold til rådsforordning (EF) nr. 2250/2004 inneholde biometri (fotografi og fingeravtrykk). Endringen i passloven ble vedtatt ved lov av 17. juni 2005 nr. 93 (ansiktsfoto) og 29. juni 2009 nr. 86 (fingeravtrykk). Passloven gir også hjemmel for at utlendingspass og reisebevis for flyktninger, som er utstedt med hjemmel i utlendingsloven, skal inneholde biometri.

1.3 EU-forordningene om felles ensartet utforming av oppholdsetikett og oppholdskort og gjennomføringen i andre lands rett

1.3.1 Schengen-samarbeidet

Som medlem av Schengen-samarbeidet har Norge sluttet seg til EUs overordnede mål om fri bevegelse mellom medlemsstatene. Dette innebærer at visum utstedt av Norge som hovedregel gir rett til reise i hele Schengen-området, og at tredjelandsborgere som hovedregel bare blir kontrollert ved passering av Schengens yttergrenser. Tredjelandsborgere med oppholdstillatelse i Norge kan fritt bevege seg rundt i Schengen-området i inntil tre måneder. For å kompensere for begrenset kontroll på indre Schengen-grense er det innført ulike tiltak som alle medlemslandene må slutte seg til. Det mest omfattende av disse er etableringen av Schengen Information System (SIS), et system for kommunikasjon mellom medlemslandene. SIS innebærer blant annet at det kan registreres personopplysninger om tredjelandsborgere som skal nektes innreise til Schengen-området. Etter norsk praksis blir de aller fleste tredjelandsborgere som utvises registrert i SIS.

1.3.2 EU-forordninger om felles oppholdsetikett og oppholdskort

Rådsforordning (EF) nr. 1030/2002 og rådsforordning (EF) nr. 380/2008 er bindende for Norge som følge av vår deltagelse i Schengen-samarbeidet. Gjennom forordningene er det bestemt at dagens oppholdsetiketter skal erstattes av et standardisert oppholdskort som inneholder en databrikke med elektronisk lagret ansiktsfoto og to flate fingeravtrykk. Databrikken skal også inneholde de personalia som er visuelt synlige på kortet, blant annet navn, fødselsdato, varighet av tillatelsen osv., jf. rådsforordning (EF) nr. 1030/2002 artikkel 4.

Rådsforordning (EF) nr. 1030/2002 oppstiller krav til enten bruk av oppholdsetikett eller oppholdskort, at kortet eller etiketten skal inneholde bestemte opplysninger og at kortet skal være i tråd med tekniske spesifikasjoner angitt i bilag til forordningen.

Det fremgår innledningsvis av rådsforordning (EF) nr. 380/2008 at formålet med innføringen av biometriske kjennetegn er at dette vil etablere en mer pålitelig kobling mellom innehaveren og oppholdstillatelsen, noe som er viktig for å hindre misbruk.

Rådsforordningene stiller bestemte krav til produksjonen av kortet, herunder materiale, trykketeknikker, sikring mot fotokopiering og utforming for øvrig. For å hindre misbruk skal det være en rekke sikkerhetsmekanismer i kortet.

I tillegg til visuelle og optiske sikkerhetslementer som skal vanskeliggjøre endring eller etterligning (forfalskning) av dokumentet, er det lagt stor vekt på

å sikre at ikke uvedkommende kan lese eller endre data lagret i den kontaktløse databrikken. Det stilles blant annet krav til bruk av elektroniske sertifikater som autentiserer ektheten rundt dataene i brikken. Etableringen av sertifikatregimer er svært komplekse og underlagt strenge kontrollmekanismer spesifisert gjennom internasjonale teknologistandarder, blant annet fastsatt av ICAO.

Fristen for implementering av oppholdskort uten biometri var 20. mai 2011. På grunn av kompliserte tekniske løsninger har prosessen med anskaffelse og innføring av oppholdskort blitt forsinket, og implementering ble derfor ikke gjennomført innen fristen. Fristen for å innta biometri i kortet er 20. mai 2012.

1.3.3 Andre lands rett

Sverige, Finland og Danmark har i forbindelse med innføring av ordningen med oppholdskort gjennomført endringer i sine utlendingslover. Det vises til proposisjonens kapittel 4 for en nærmere redegjørelse.

1.4 Forholdet til menneskerettigheter og personvern

1.4.1 Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen

Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK) artikkel 8 oppstiller et forbud for staten mot inngrep i privatlivet.

Schengen-landene har lagt til grunn at opptak av fingeravtrykk og biometri i forbindelse med utstedelse av oppholdskortene er tillatte inngrep etter EMK artikkel 8, og departementet finner ikke denne vurderingen tvilsom. Det foreliggende lovforslaget sikrer også en tydelig lovhjemmel for den aktuelle praksisen med opptak og bruk av biometri i oppholdskort.

1.4.2 Personvern

Personopplysningslovens regler gir minimumsstandarder for behandling av personopplysninger. Loven gjennomfører EUs personverndirektiv i norsk rett. Ifølge personopplysningsloven § 11 kan personopplysninger bare benyttes «til uttrykkelig angitte formål som er saklig begrunnet i den behandlingsansvarliges virksomhet».

Personopplysningsloven § 12 omhandler bruk av fødselsnummer og andre entydige identifikasjonsmidler. Den siste formuleringen dekker blant annet fingeravtrykk. Formålet med bruk av fingeravtrykk i oppholdskort er autentisering (bekrefte at kortinnehaveren er den som vedkommende oppgir å være), og ikke identifisering (klarlegge kortinnehaverens identitet). Etablert praksis i Personvernemnda bygger på en forståelse om at bestemmelsen også kommer til

anvendelse der fingeravtrykk brukes til autentisering og ikke identifisering. I henhold til første ledd kan fingeravtrykk bare benyttes når det er et saklig behov for identifisering. Det oppstilles videre et krav til at metoden er nødvendig for å oppnå sikker identifisering.

Ifølge forarbeidene til § 12 (Ot.prp. nr. 92 (1998–1999), side 114) bør slike identifikasjonsmidler ikke benyttes i utrengsmål. Det fremgår videre at «[k]ravet til nødvendighet vil kun være oppfylt dersom andre og mindre sikre identifikasjonsmidler, som for eksempel navn, adresse og kundenummer ikke er tilstrekkelig. Det vil også ha betydning hvor viktig sikker identifisering er for den registrerte, dvs. hvilke konsekvenser en forveksling kan føre til. Også samfunnets behov kan tillegges vekt». Personopplysningsloven stiller også krav om informasjonssikkerhet og medbestemmelse, jf. § 13 og §§ 18 til 20. Ved bruk av biometri må hensynet til personvern altså veies opp mot andre hensyn som for eksempel kontroll og effektivitet.

Departementet mener at det ikke er avgjørende personvern hensyn som taler mot lovforslaget om innføring av oppholdskort med biometri, se nærmere om dette under punkt 6.11 i proposisjonen.

1.5 Innføring av oppholdskort med elektronisk lagret biometri – lovforslaget

1.5.1 Bakgrunn og formål med lovforslaget

Hensikten med forslaget til ny § 64 a er å synliggjøre den nye ordningen med oppholdskort.

Plikt til å avgi ansiktsfoto og fingeravtrykk er inngrep i den personlige integritet og retten til privatliv og krever lovhjemmel. Elektronisk lagring av data i oppholdskort innebærer at oppholdskortet vil kunne kommunisere elektronisk med eksternt kommunikasjonsutstyr. Elektronisk lagring av ansiktsfoto og fingeravtrykk i oppholdskort vil således falle inn under personopplysningsloven, se nærmere om dette i proposisjonens punkt 6.11. Selv om utlendingsloven har en rekke hjemler for opptak av fingeravtrykk, mener departementet at det bør fremgå klart av utlendingsloven at det er adgang til å oppta fotografi og fingeravtrykk for lagring i oppholdskort. Departementet foreslår derfor at opptak av ansiktsfoto og fingeravtrykk til bruk i oppholdskort reguleres i en egen bestemmelse i utlendingsloven, ny § 100 a. Ny § 100 b gir hjemmel for å innhente biometrisk personinformasjon til kontroll opp mot fremlagt oppholdskort samt regler om sletting av slik informasjon i denne forbindelse.

Innføring av en ordning med oppholdskort er ikke bare begrunnet i myndighetenes kontrollbehov, men også i at oppholdskort vil bli en praktisk bedre løsning for brukerne enn dagens oppholdsetikett. Særlig vil utlendinger som ikke har et nasjonalitets-

pass å lime oppholdsetiketten inn i, ha stor nytte av oppholdskortet. Kortinnehaveren vil enkelt kunne dokumentere gyldig oppholdstillatelse til tross for manglende reisedokumenter. For øvrig vises det til at Norge som medlem av Schengen-samarbeidet er forpliktet til å innføre standardisert oppholdskort. Forslagets forhold til personvern er vurdert nærmere i proposisjonens punkt 6.11.

Oppholdskortet skal brukes i forbindelse med passering av Schengen yttergrense (sammen med reisedokument) og ved innenlandskontroll for å dokumentere oppholdsstatus i Norge eller et annet Schengen-land. Enkel verifisering vil foregå ved visuell avlesning av kort. Med tilpasset utstyr ved kontroll skal de biometriske dataene i oppholdskortet kunne avleses og sammenlignes mot den aktuelle personen for å bekrefte at vedkommende er rett innehaver. Biometrisk verifikasjon skjer ved å sammenligne fingeravtrykk lagret i kortet med fingeravtrykk opptatt ved kontroll. Biometrisk verifikasjon kan også skje gjennom ansiktsbiometri (ansiktsgjenkjenning).

1.5.2 Hvem som skal få utstedt oppholdskort

Oppholdskort skal utstedes til alle utlendinger som innvilges oppholdstillatelse, også mindreårige og utlendinger med begrensede og kortvarige tillatelser. Plikt til å avgi fingeravtrykk gjelder for alle barn over seks år. Det skal heller ikke utstedes oppholdskort når det gis foreløpig oppholdstillatelse i påvente av behandlingen av en søknad om asyl eller oppholdstillatelse, jf. bestemmelsens siste punktum som viser til lovens § 57 om oppholdstillatelse under søknadsbehandlingen. Barn under seks år får oppholdskort uten at det opptas og registreres fingeravtrykk.

Rådsforordningene som forslaget bygger på, er vurdert i forhold til menneskerettighetene og forutsetter at opptak av fingeravtrykk skal skje i overensstemmelse med gjeldende menneskerettighetskonvensjoner, herunder FN's barnekonvensjon. Departementet understreker at opptak av fingeravtrykk ikke medfører noen inngripende fysiske handlinger. Det forutsettes at den fysiske gjennomføringen skjer på en hensynsfull måte, slik at det ikke er grunnlag for at verken voksne eller barn vil oppleve dette som krenkende eller skremmende.

Det vil for enkelte utlendinger være behov for å innta en bemerkning i kortet om særlige forhold ved utlendingens oppholdstillatelse, jf. bilag til rådsforordning (EF) nr. 1030/2002 a) 7.5-9. Dette gjelder for eksempel for begrensninger i tillatelser etter utlendingsloven § 74 (oppholdstillatelse for en utlending som har vernet mot utsendelse som sitt eneste grunnlag for opphold) og tillatelser etter utlendingsforskriften § 8-3 (refleksjonsperiode for ofre for menneskehandel). Det skal i slike tilfeller utstedes opp-

holdskort, men begrensningene i tillatelsen skal fremgå tydelig av oppholdskortet.

Utlendingsdirektoratets innspill om bruk av visum i stedet for oppholdskort faller utenfor lovforslaget som har vært på høring. Departementet bemerker likevel at utgangspunktet som må legges til grunn er at alle som gis en oppholdstillatelse i Norge skal få utstedt oppholdskort. Departementet vil likevel vurdere Utlendingsdirektoratets innspill nærmere og se om det finnes enkelte tilfeller hvor man for eksempel bør utstede visum i stedet for oppholdstillatelse. For eksempel kan dette være tilfellet når oppholdet i Norge vil være av så kort varighet at utlendingen ikke rekker å få utstedt oppholdskortet før vedkommende skal forlate landet igjen.

1.5.3 Rett og plikt til oppholdskort

Norge har en forpliktelse i henhold til Schengenregelverket til å innføre en ordning med oppholdskort med biometri ved innvilgelse av oppholdstillatelser.

I høringsbrevet var det ikke inntatt forslag til noen bestemmelse som pålegger utlendingen å kunne dokumentere sitt opphold gjennom fremleggelse av oppholdskortet. Departementet ønsker imidlertid å regelfeste en plikt til å fremlegge oppholdskortet som dokumentasjon for oppholdstillatelsen. Departementet vil derfor fremme et eget høringsbrev med forslag til en ny forskriftsbestemmelse som fastsetter dette. Tilsvarende vil departementet foreslå en egen forskriftsbestemmelse om at innehaver av oppholdskort plikter å ta vare på dokumentet så det ikke kommer uvedkommende i hende, og at vedkommende plikter å melde fra dersom oppholdskortet går tapt eller på annen måte kommer bort.

I henhold til utlendingsloven § 21 må utlendinger på oppfordring fra politiet legge frem legitimasjon og gi nødvendige opplysninger for å bringe sin identitet og lovligheten av oppholdet i riket på det rene. Departementet mener imidlertid ikke at innføringen av oppholdskort skal innebære noen plikt for utlendingen til å bære kortet på seg, og understreker at § 21 ikke kan tolkes så vidt. Det bemerkes i denne sammenheng at ordningen med oppholdskort også gjelder for utlendinger som har permanent oppholdstillatelse i Norge.

1.5.4 Gebyr for utstedelse av oppholdskort

I utlendingsloven § 89 er det gitt hjemmel for å gi forskrift om gebyrer for behandling av søknader etter utlendingsloven, med unntak for søknader om beskyttelse (asyl) etter lovens kapittel 4.

Som det fremgår i kapittel 7 i proposisjonen, har departementet lagt opp til at merkostnadene for utstedelse av oppholdskort skal dekkes gjennom økte gebyrer ved søknad om oppholdstillatelse. Samtidig vil det forekomme tilfeller hvor det er behov for å

utstede nytt oppholdskort uten at det har sammenheng med behandlingen av en ny søknad om oppholdstillatelse. Dette vil for eksempel kunne være tilfeller hvor kortet er ødelagt eller har gått tapt, og hvor det er behov for utstedelse av nytt kort innenfor tillatelsesperioden. For å sikre at det er tilstrekkelig lovhjemmel for å gi forskrift om gebyr i slike tilfeller, foreslår departementet en endring av ordlyden i lovens § 89.

1.5.5 Hvorvidt oppholdskort er et legitimasjonsdokument

Det fremgikk av høringsbrevet at standardisert oppholdskort skal brukes til å dokumentere at den aktuelle personen har gyldig oppholdstillatelse i Norge. Kortet kan ikke brukes som reisedokument. Kortet utstedes i tråd med de personopplysninger som vedkommende har opplyst til utlendingsforvaltningen, og som utlendingsforvaltningen har lagt til grunn i forbindelse med vedtak om oppholdstillatelse. Det vil derfor variere om vedkommende har dokumentert sin identitet i søknadsprosessen eller om identiteten anses tilstrekkelig sannsynliggjort på bakgrunn av andre opplysninger i saken.

Departementet bemerker i proposisjonen at oppholdskortet ikke gir en sikker bekreftelse for at den oppgitte identiteten er riktig. Departementet mener at det ikke er nødvendig at det fremgår av ny § 64 a i hvilken grad kortet også kan benyttes som identitetsdokument. Det fremgår tydelig av bestemmelsen at det er oppholdstillatelsen som dokumenteres ved at det utstedes oppholdskort.

Samtidig, og selv om oppholdskort ikke kan anses å være en sikker bekreftelse for den oppgitte identiteten, fremgår det som nevnt av kortet hvilken identitet utlendingsmyndighetene har lagt til grunn i utlendingssaken. Hvitvaskingsforskriften § 5, jf. hvitvaskingsloven § 7 første ledd, jf. § 6 første ledd, regulerer hva som er gyldig legitimasjon for fysiske personer i henhold til hvitvaskingsreglene som banker og andre rapporteringspliktige er bundet av.

Ut fra de personopplysninger som vil fremgå av kortet, vil kortet tilfredsstillende de grunnleggende vilkårene for gyldig legitimasjon i hvitvaskingsregelverket.

Dette vil kunne bidra til at personer, som tidligere hadde praktiske problemer fordi de ikke kunne dokumentere hvilken identitet utlendingsmyndighetene har lagt til grunn, nå lettere kan dokumentere dette. Det presiseres at selv om oppholdskortet tilfredsstiller kravene til gyldig legitimasjon etter hvitvaskingsregelverket for de grunnleggende banktjenester, som f.eks. etablering av ordinær bankkonto og ordinær betalingsformidling som ikke krever bank-ID, er det usikkert om kortet vil bli godtatt som tilstrekkelig

legitimasjon av for eksempel bankene i andre sammenhenger.

1.5.6 Opptak av biometri for lagring i oppholdskort

Det ble i høringsforslaget åpnet for at det skulle kunne opptas fingeravtrykk og utstedes oppholdskort ved utenriksstasjon, det vil si før innreise til Norge, men som hovedregel etter at det foreligger vedtak om innvilget oppholdstillatelse.

I hvilken grad en eventuell utsetting av oppgaven (outsourcing) med opptak av biometri skal skje eller ikke, eller på hvilke måte, faller utenfor fremstillingen i proposisjonen og departementets lovforslag. Tilsvarende gjelder i hvilken grad det er behov for en klarere hjemmel for oppgaveutsetting.

I høringsbrevets lovforslag ble det ikke fastsatt uttrykkelig at det er en plikt for utlendingen til å avgi biometri for utstedelse av oppholdskort. Departementet har likevel inntatt en presisering om dette i lovforslaget § 100 a første ledd annet punktum.

Departementet kan fastsette nærmere regler i forskrift om tidspunktet for når biometri skal opptas, herunder om opptak av biometri ved fremsettelse av søknad om oppholdstillatelse.

Plikten for en utlending til å medvirke til opptak av biometrisk personinformasjon dersom vedkommende ikke har avgitt biometri allerede ved søknaden, kan eventuelt fremgå av vedtaket om oppholdstillatelse. Dersom utlendingen ikke medvirker til at det kan utstedes oppholdskort med biometrisk personinformasjon, vil dette i så fall være en bristende forutsetning for oppholdstillatelsen som innebærer at tillatelsen kan vurderes tilbakekalt etter lovens § 63.

Dersom utlendingen nekter å avgi fingeravtrykk i forbindelse med utstedelse av oppholdskort, kan dette for øvrig medføre en mistanke om at utlendingen oppgir falsk identitet. I så fall kan det i visse situasjoner være aktuelt å vurdere om det er grunn til å foreta opptak av fingeravtrykk ved tvang med hjemmel i den allerede eksisterende bestemmelsen i utlendingsloven § 100 første ledd bokstav a, jf. femte ledd. Bestemmelsen åpner for opptak av fingeravtrykk blant annet overfor en utlending som «ikke kan dokumentere sin identitet, eller som det er grunn til å mistenke for å oppgi falsk identitet».

Forslaget til lovhjemmel for lagring av biometri i oppholdskort innebærer ikke en adgang til å lagre fingeravtrykk eller foto på annen måte enn i databrikken i kortet, utover den mellomlagring som er nødvendig i forbindelse med produksjon av kortet, og eventuelt frem til det er avklart om utlendingen blir innvilget oppholdstillatelse i de tilfellene hvor det er avgitt biometri i forbindelse med søknaden. Departementet er imidlertid i gang med å utrede en eventuell lagring av biometri i et register/database, herunder

avveining av behovet for lagring opp mot personvernet mv. At biometri ikke lagres i et register medfører at utlendinger som skal fornye oppholdstillatelsen eller for eksempel mister oppholdskortet, og som derfor har behov for å få utstedt et nytt kort, vil måtte avgi nye fingeravtrykk og nytt fotografi. Ved fornyelse plikter utlendingen å innlevere det gamle kortet.

Lovforslaget åpner heller ikke for å foreta en sammenligning av fingeravtrykkene med fingeravtrykk verken i Utlendingsregisteret, politiets strafferegister eller på andre måter. For at det skal kunne opptas fingeravtrykk for sammenligning i andre registre må vilkårene for dette være til stede i henhold til utlendingsloven § 100, jf. utlendingsforskriften § 18-1 og § 18-3, se kapittel 3.3 i proposisjonen. Hvorvidt fingeravtrykk som er tatt opp i forbindelse med reglene om oppholdskort skal kunne benyttes til søk i andre registre, er en problemstilling som hører naturlig sammen med vurderingen av lagring i registre.

Det vises til forslaget § 100 a.

1.5.7 Opptak av fingeravtrykk til kontroll av biometri som er lagret i oppholdskort

Det fremgikk av høringsbrevet at oppholdskort fremvises ved passering av yttergrense og ved innlandskontroll. Enkel verifisering vil foregå ved visuell avlesning av kortet. Biometrisk verifikasjon skjer ved å sammenligne fingeravtrykk eller fotografi som er lagret i kortet med fingeravtrykk eller ansiktsfoto som er opptatt ved kontroll. Rådsforordningene inneholder ingen bestemmelser om opptak av fotografi og fingeravtrykk for kontroll av biometri lagret i oppholdskort. Dette reguleres kun nasjonalt.

Som påpekt i kapittel 3.3 i proposisjonen, finnes det allerede flere hjemler for å benytte fotografi og fingeravtrykk i forbindelse med utlendingskontroll etter loven. Departementet mener imidlertid at adgangen til opptak av biometri for kontroll opp mot oppholdskort bør lovfestes særskilt. Det vises til forslaget til ny § 100 b.

Etter høringsrunden har departementet inntatt en ny tilføyelse i § 100 b første ledd annet punktum om at utlendingen har plikt til å medvirke til opptak av biometrisk personinformasjon for kontroll opp mot oppholdskortet. Det er også inntatt forslag til en tilføyelse i lovens § 108 annet ledd bokstav a om at overtredelse av denne plikten vil kunne straffes med bot eller med fengsel inntil seks måneder eller med begge deler.

Departementet har videre foretatt enkelte andre omformuleringer i bestemmelsen i § 100 b etter høringsrunden, slik at det nå fremgår tydelig at det er i forbindelse med utlendingskontroll etter §§ 15 eller 21, eller i forbindelse med behandlingen av en sak etter utlendingsloven, at den nye bestemmelsen gir

adgang til opptak av fingeravtrykk og fotografi for kontroll opp mot oppholdskortet.

Det er Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda, Utenriksdepartementet, utenriksstasjoner, politiet og grensekontrollørene som gis adgang til slik kontroll.

I høringsforslaget var det ikke inntatt noen særskilt bestemmelse om at fingeravtrykk eller fotografi kan opptas med tvang for å kontrollere mot elektronisk lagret fingeravtrykk og fotografi i oppholdskortet. I dagens § 100 femte ledd er det imidlertid en bestemmelse om at fingeravtrykk og fotografi kan opptas med tvang dersom det for eksempel er grunn til å mistenke utlendingen for å oppgi falsk identitet. Departementet finner det naturlig at denne bestemmelsen gjelder tilsvarende i de tilfeller hvor det er grunnlag for å oppta fingeravtrykk og fotografi for kontroll opp mot oppholdskortet i henholdt til forslaget til ny § 100 b. En bestemmelse om dette er derfor inntatt i lovforslagets § 100 b annet ledd.

Det arbeides for øvrig med å få på plass de nødvendige tekniske løsningene for å kunne gjennomføre kontroll opp mot den elektronisk lagrede biometrien i oppholdskortene.

1.5.8 Regler om retting og sletting

HØRINGSFORSLAGET

Det fremgår av rådsforordning (EF) nr. 1030/2002, at med mindre annet følger av regler om databeskyttelse, har den personen som har fått utstedt oppholdskortet rett til å kontrollere de personopplysninger som fremgår av oppholdskortet og om nødvendig få dem rettet. Oppholdstillatelsen skal heller ikke inneholde andre personopplysninger enn de som fremgår av forordningen og utlendingens pass. I høringsbrevet foreslår departementet derfor en egen bestemmelse i utlendingsloven om retten for den enkelte utlending til innsyn og til retting av den lagrede informasjonen i oppholdskortet.

For brukerne av informasjonen, og ikke minst for de personer dette gjelder, vil det være hensiktsmessig at reglene er inntatt sammen med reglene som hjemler bruken av den biometriske informasjonen.

I den utstrekning personinformasjon, herunder biometri, blir lagret hos produsenten av oppholdskortene, eller hos søknadsbehandlende myndighet, foreslo departementet at dette «slettes så snart som mulig etter at oppholdskortet er produsert». Likeledes må den biometriske informasjonen som opptas i forbindelse med grensekontroll eller andre tilfeller hvor det gjennomføres kontroll av biometrisk data, slettes etter bruk.

DEPARTEMENTETS VURDERING

Departementet fastholder forslaget om særlige regler for innsyn, retting og sletting som beskrevet i høringsbrevet, se forslaget § 100 a fjerde og femte ledd og § 100 b tredje ledd. I proposisjonen foreslås imidlertid en tilføyelse i bestemmelsen som regulerer de tilfellene der fingeravtrykk er opptatt på søknadstidspunktet og søknaden senere blir avslått, jf. forslaget § 100 b tredje ledd.

Departementet legger til grunn at avgjørelsen om hvilke opplysninger som legges inn i oppholdskortet er å regne som beslutning og ikke enkeltvedtak. Det vises til at disse opplysningene som sådan ikke gjelder rettigheter og plikter etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b, men kun gjenspeiler den identiteten utlendingsmyndighetene har lagt til grunn i sitt vedtak.

I enkelte asylsaker er det tvil om identitet. I noen saker får utlendingen innvilget en tillatelse på en annen identitet enn vedkommende selv hevder, for eksempel en annen fødselsdato. De opplysningene som utlendingsforvaltningen legger til grunn om utlendingens identitet, blir overført til folkeregisteret. Eventuelle senere endringer av identiteten reguleres av bestemmelsene i lov om folkeregistrering (folkeregisterloven) og lov om personnavn (navneloven). Når det gjelder spørsmål om eventuelle endringer av registrerte identitetsopplysninger og betydningen av identitetsfastsettelsen, er dette nærmere omhandlet i UDI rundskriv RS 2010-146 om registrering, vurdering og endring av identitetsopplysninger i saker etter utlendingsloven. Problematikken faller utenfor lovforslaget i proposisjonen.

1.5.9 Misbruk av oppholdskort

Departementet foreslår å presisere i lovens § 108 annet ledd bokstav d om straff, at den som forsettlig overlater oppholdskortet til en annen når vedkommende vet eller burde forstå at det vil bli brukt til å reise inn i riket eller til en annen stat, kan straffes med bot eller med fengsel inntil to år.

1.5.10 Utstedelse av oppholdskort i andre tilfeller – grenseboerbevis, oppholdstillatelset etter EØS-regelverket, diplomater mv.

HØRINGSFORSLAGET

I rådsforordning (EF) nr. 380/2008 artikkel 1, jf. ny 5a til rådsforordning (EF) nr. 1030/2002, gis det adgang til å bruke Schengen-standardisert oppholdskort også til andre formål enn å dokumentere oppholdstillatelse, dersom formålet går klart frem av kortet. Dette vil for eksempel kunne være aktuelt for grupper som er unntatt fra kravet om oppholdstillatelse, men som har behov for å dokumentere sin rett til opphold. Departementet foreslo i høringsbrevet å

gi en hjemmel i forskrift til å regulere utstedelse av oppholdskort i andre tilfeller enn ved innvilget oppholdstillatelse, jf. forslaget § 64 a annet ledd.

Denne typen kort kan blant annet være aktuell for utlendinger som får innvilget grenseboerbevis. Den 2. november 2010 ble avtale om grenseboerbevis mellom Norge og Russland undertegnet. Når avtalen trer i kraft, vil innbyggerne i grensenære områder på norsk og russisk side etter søknad kunne få utstedt et grenseboerbevis.

Selv om Schengen-standardisert oppholdskort skal kunne benyttes til andre formål enn å dokumentere oppholdstillatelse, må kortet inneholde biometri som beskrevet i forordningen og utlendingen må dermed medvirke til opptak av fotografi og fingeravtrykk. Det kan imidlertid tenkes tilfeller hvor det må gjøres unntak fra hovedregelen om at kortet skal inneholde biometri, for eksempel der en slik plikt vil være i strid med annet regelverk, for eksempel prinsippet om ukrenkelighet for diplomater.

Det er ingen forpliktelse i EØS-regelverket om at oppholdskort utstedt med hjemmel i EØS-regelverket skal utformes som Schengen-standardisert oppholdskort eller at det skal inneholde biometri. Det er imidlertid anledning til å utstede Schengen-standardisert oppholdskort også som dokumentasjon for slik oppholdsrett. Departementet har, i samråd med Arbeidsdepartementet, vurdert det som hensiktsmessig at det åpnes for at tredjelandsborgere som får opphold i Norge gjennom EØS-regelverket, kan få sitt opphold dokumentert gjennom Schengen-standardisert oppholdskort med biometri. Det ble derfor foreslått en forskriftshjemmel i utlendingsloven § 109 som tydelig gir uttrykk for at dette kan reguleres nærmere i forskrift.

DEPARTEMENTETS VURDERING

Departementet fastholder høringsforslaget om å gi hjemmel til å regulere utstedelse av kort med lagret biometrisk personinformasjon i andre tilfeller enn ved innvilget oppholdstillatelse (for eksempel til russiske grenseboere mv.) nærmere i forskrift. Departementet foreslår imidlertid enkelte justeringer i lovforslagets ordlyd. Det vises til forslaget § 100 a annet ledd som får følgende ordlyd:

«Kongen kan gi nærmere regler i forskrift om at det kan innhentes og lagres biometrisk personinformasjon i form av ansiktsfoto og fingeravtrykk også i kort som dokumenterer andre typer tillatelser eller rettigheter enn oppholdstillatelser, for eksempel grenseboerbevis utstedt til beboere i det russiske grenseområdet.»

Tilsvarende er det ikke nødvendig med lovhjemmel for å utstede kort som dokumentasjon på lovlig opphold for utlendinger som får opphold i Norge

gjennom EØS-regelverket. Det er imidlertid behov for lovforankring hva gjelder opptak av den biometriske personinformasjonen i form av ansiktsfoto og fingeravtrykk. Høringsforslaget § 109 er derfor justert noe i proposisjonen.

Når det gjelder Utenriksdepartementets ønske om hjemmel til selv å utstede oppholdskort til diplomater mv., er departementet enig i at dette fremstår som hensiktsmessig. Det er derfor inntatt i forslag til lovtekst at Utenriksdepartementet gis slik adgang.

1.5.11 Særskilt om hensynet til personvern

Departementet fastholder i proposisjonen at det ikke er avgjørende personvern hensyn som taler mot lovforslaget om innføring av oppholdskort med biometri. Det vises for øvrig til at EU-landene har vurdert at ordningen er forenlig med EMK og EUs personverndirektiv, som også norske personvernregler bygger på.

Departementet fastholder også forslaget om at spørsmålet om hvilken instans som er behandlingsansvarlig skal reguleres nærmere i utlendingsforskriften. Ingen av høringsinstansene har anført at dette heller bør fremgå av loven.

Problemstillingen om hvorvidt oppholdskortene skal benytte hele fingeravtrykk eller markører (matematisk beskrivelse av viktige punkter i fingeravtrykket for bruk i automatiske søke- og gjenkjenningssystemer), har vært drøftet på EU-nivå i forbindelse med vedtakelsen av forordningen. Siden denne tekniske løsningen er direkte regulert i forordningen, står Norge ikke fritt til å velge en annen løsning, slik Datatilsynet foreslår. Det bemerkes for øvrig at andre medlemsland vil kunne ha behov for å kontrollere oppholdskortet, herunder fingeravtrykkene lagret i kortet. Dersom man i Schengen-samarbeidet skulle valgt en løsning med bruk av markører, ville alle medlemslandene måtte ha benyttet samme systemleverandør for å kunne lese markørene. Ved bruk av bilde av fingeravtrykket kan hvert land bruke sine lokale leverandører for å gjennomføre automatisk biometrisk verifikasjon.

1.5.12 Presisering av forholdet til arkivloven i ny § 100 a og § 100 b

GJELDENE RETT OG HØRINGSFORSLAGET

Hovedregelen etter arkivloven § 9 bokstav c er at offentlig arkivmateriale ikke kan kasseres, herunder slettes, uten i samsvar med bestemmelser i medhold av arkivloven eller etter særskilt samtykke fra Riksarkivaren. Kassasjon i arkivlovens forstand innebærer at arkivmateriale som har hatt verdi som dokumentasjon eller har vært gjenstand for saksbehandling, blir tatt ut av arkivet og slettet eller destruert, jf.

forskrift 11. desember 1998 nr. 1193 om offentlige arkiver § 3-18 annet ledd.

Hovedregelen i arkivloven § 9 bokstav d er at retting av opplysninger skal skje slik at tidligere opplysninger fortsatt skal synes, dersom disse har hatt betydning for saksbehandling og vedtak eller berører andre forhold som bør kunne dokumenteres.

Høringsbrevet omhandlet ikke forslagetts forhold til arkivloven.

DEPARTEMENTETS VURDERING

Departementet er enig med Riksarkivaren i at forholdet til arkivloven bør tas inn i lovbestemmelsen, og at det er hensiktsmessig å gjøre det på samme måte som for tilsvarende bestemmelse i passloven. Sletting etter utlendingsloven nye §§ 100 a og 100 b er å anse som arkivbegrensning og berøres derfor ikke av arkivlovens kassasjonsbestemmelser. Det foreslås derfor presisert i bestemmelsene om oppholdskort at lov 4. desember 1992 nr. 126 om arkiv § 9 bokstav c og d ikke er til hinder for sletting av biometrisk informasjon.

1.6 Økonomiske og administrative konsekvenser

Det vil påløpe engangsutgifter til anskaffelse av utstyr og utvikling av datasystem for biometriopptak, samt utvikling av system for overføring av data til produsent. I tillegg vil det påløpe årlige merutgifter til produksjon av oppholdskort og drift/forvaltning av datasystemene.

Utstedelse av oppholdskortene skal i utgangspunktet dekkes gjennom gebyrsatsene for behandling av oppholdstillatelse.

Merkostnadene pr. oppholdskort er i proposisjonen anslått til om lag kr 150.

Samlet er de årlige merutgiftene knyttet til utstedelse av kort, samt drift og vedlikehold av systemløsninger for oppholdskortene, anslått til 17,4 mill. kroner. Dette vil dekkes inn gjennom merinntektene som følger av foreslåtte gebyrendringer, jf. også omtale i Justisdepartementets Prop. 1 S (2011–2012). Som en følge av forsinket oppstart anslås merutgiftene til utstedelse, drift og vedlikehold i 2012 nå til om lag 11,6 mill. kroner, dvs. 5,7 mill. kroner lavere enn hva som ligger til grunn i Prop. 1 S (2011–2012). Systemutviklings- og implementeringskostnadene estimeres i proposisjonen til om lag 29,7 mill. kroner, noe som er om lag 21 mill. kroner mer enn hva det ble gjort rede for i Prop. 120 S (2010–2011). Nettoøkningen, på om lag 15,3 mill. kroner, dekkes innenfor gjeldende bevilgning under kap. 440 post 1 og kap. 490 post 1. Estimaterendringen følger dels av forsinkelser og dels av en grundigere utredningsprosess, hvor det har vist seg at løsningene, og da særlig integrasjonen mot andre systemer, er mer komplekse og omfattende enn tidligere antatt.

Departementet vil for øvrig innta nye regler i utlendingsforskriften om gebyr for utstedelse av nytt oppholdskort innenfor en tillatelsesperiode, se kapittel 6.4 i proposisjonen.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, Roald Aga Haug, Håkon Haugli, Ingalill Olsen og Knut Petter Torgersen, fra Fremskrittspartiet, Gjermund Hagesæter, Morten Ørsal Johansen og Åge Starheim, fra Høyre, Trond Helleland og Michael Tetzschner, fra Sosialistisk Venstreparti, lederen Heikki Holmås, fra Senterpartiet, Heidi Greni, og fra Kristelig Folkeparti, Geir Jørgen Bekkevold, viser til Prop. 59 L (2011–2012) om endringer i utlendingsloven (Innføring av Schengen-standardisert oppholdskort med biometri).

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag om å innføre Schengen-standardiserte oppholdskort med biometri. Komiteen mener dette vil kunne begrense muligheten for ulike former for juks knyttet til dagens oppholdsetiketter, samtidig som det vil kunne bedre servicen til innehaverne av oppholdskortet betydelig. Oppholdskortet vil for eksempel kunne anses som tilstrekkelig dokumentasjon for å etablere grunnleggende banktjenester.

Komiteen er positiv til at de personvernmessige hensynene er vurdert og ivaretatt.

3. Komiteens tilråding

Komiteen viser til proposisjonen og til sine merknader og råar Stortinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i utlendingsloven (innføring av Schengen-standardisert oppholdskort med biometri)

I

I lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her gjøres følgende endringer:

Ny § 64 a skal lyde:

§ 64 a *Schengen-standardisert oppholdskort*

En utlending som innvilges midlertidig eller permanent oppholdstillatelse, skal få sin tillatelse dokumentert ved at det utstedes Schengen-standardisert oppholdskort (standardisert oppholdskort) med elektronisk lagret biometri, jf. § 100 a. Dette gjelder ikke

ved oppholdstillatelse under søknadsbehandlingen etter § 57.

Kongen kan gi nærmere regler i forskrift, herunder om plikt til å fremlegge standardisert oppholdskort og unntak fra første ledd.

§ 89 skal lyde:

§ 89 Gebyr

Kongen kan i forskrift gi regler om at det skal tas gebyr for å behandle søknader etter denne loven, med unntak for søknader om beskyttelse etter kapittel 4. Kongen kan også gi regler om gebyr for utstedelse av nytt standardisert oppholdskort eller kort som dokumenterer andre typer tillatelser eller rettigheter enn oppholdstillatelse, selv om dette ikke utstedes på bakgrunn av en søknad om fornyet tillatelse eller rettighet.

Ny § 100 a skal lyde:

§ 100 a *Innhenting og lagring av biometrisk personinformasjon i standardisert oppholdskort*

For utstedelse av standardisert oppholdskort, jf. § 64 a, skal det innhentes og lagres biometrisk personinformasjon i form av ansiktsfoto og fingeravtrykk i oppholdskortet av alle utlendinger over 6 år. Utlendingen har plikt til å medvirke til opptak av slik biometrisk personinformasjon. Informasjonen lagres elektronisk eller på annen måte i oppholdskortet slik at hensynet til informasjonens ekthet, integritet og konfidensialitet blir ivarettatt.

Kongen kan gi nærmere regler i forskrift om at det kan innhentes og lagres biometrisk personinformasjon i form av ansiktsfoto og fingeravtrykk også i kort som dokumenterer andre typer tillatelser eller rettigheter enn oppholdstillatelse, for eksempel grenseboerbevis utstedt til beboere i det russiske grenseområdet.

Beslutning om at det skal innhentes og lagres biometrisk personinformasjon som nevnt i første og annet ledd, treffes av Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda, Utenriksdepartementet, politiet eller utenriksstasjon.

Den som oppholdskortet er utstedt til, har rett til innsyn i personopplysninger som er innført i oppholdskortet, herunder den biometriske informasjonen, og kan kreve uriktig informasjon rettet eller slettet. Tilsvarende gjelder for den som har fått utstedt kort med registrert biometrisk personinformasjon etter annet ledd.

Biometrisk personinformasjon som er innhentet som nevnt i første eller annet ledd, skal slettes så snart som mulig etter at oppholdskortet er produsert eller søknaden om oppholdstillatelse er avslått.

Bestemmelsene om kassasjon og retting i lov 4. desember 1992 nr. 126 om arkiv § 9 bokstav c og d er ikke til hinder for sletting etter femte ledd.

Kongen kan gi nærmere regler i forskrift, herunder om tidspunktet for når fingeravtrykk og ansiktsfoto kan opptas.

Ny § 100 b skal lyde:

§ 100 b *Innhenting av biometrisk personinformasjon til kontroll av standardisert oppholdskort, jf. §§ 64 a og 100 a*

I forbindelse med kontroll etter §§ 15 eller 21, eller i forbindelse med behandlingen av en sak etter utlendingsloven, kan politiet, Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda, Utenriksdepartementet, utenriksstasjon eller andre med kontrollmyndighet etter lovens § 22 innhente biometrisk personinformasjon i form av ansiktsfoto og fingeravtrykk til kontroll av fremlagt oppholdskort eller kontroll av annet kort med registrert biometrisk personinformasjon etter § 100 a annet ledd. Utlendingen har plikt til å medvirke til opptak av slik biometrisk personinformasjon.

Bestemmelsen i § 100 femte ledd om opptak av fingeravtrykk og fotografi med tvang gjelder tilsvarende.

Biometrisk personinformasjon innhentet i henhold til første ledd skal slettes så snart som mulig etter at utlendingens identitet er verifisert mot oppholdskortet eller kort med registrert biometrisk personinformasjon etter § 100 a annet ledd.

Bestemmelsene om kassasjon og retting i lov 4. desember 1992 nr. 126 om arkiv § 9 bokstav c og d er ikke til hinder for sletting etter tredje ledd.

Kongen kan gi nærmere regler i forskrift.

§ 108 annet ledd bokstav a skal lyde:

a) forsettlig eller uaktsomt overtrer de bestemmelsene som er angitt i det følgende, eller forbud, påbud eller vilkår gitt i medhold av disse bestemmelsene:

§ 7 første ledd

§ 8 første ledd

§ 9 første og fjerde ledd

§ 14 første og annet ledd

§ 16 første og tredje ledd

§ 19 første og annet ledd

§ 20 tredje ledd

§ 21 første ledd

§ 27 første ledd, jf. fjerde ledd

§ 55 første og annet ledd

§ 71 annet ledd

§ 83 første og annet ledd

§ 90 sjette ledd

§ 93 første ledd annet punktum

§ 100 b første ledd annet punktum

§ 105 første ledd

§ 124 første ledd

§ 108 tredje ledd skal lyde:

Med bot eller med fengsel inntil to år straffes den som:

- a) forsettlig eller grovt uaktsomt gjør bruk av en utlendings arbeidskraft når utlendingen ikke har nødvendig tillatelse etter loven,
- b) forsettlig eller grovt uaktsomt formidler arbeid eller bolig for en utlending, eller utferdiger eller formidler erklæringer, tilsagn eller dokumenter til bruk for en sak etter loven, når forholdet innebærer en utilbørlig utnyttelse av utlendingens situasjon,

- c) forsettlig ved falske forespeilinger eller liknende utilbørlig atferd forleder en utlending til å reise inn i riket med sikte på å bosette seg her,
- d) forsettlig overlater til en annen pass, reisebevis for flyktninger, annet reisedokument eller liknende dokument som kan bli brukt som reisedokument, *standardisert oppholdskort eller liknende kort*, når vedkommende vet eller bør forstå at det kan bli brukt av en utlending til å reise inn i riket eller til en annen stat.

§ 109 fjerde ledd skal lyde:

Kongen kan gi nærmere bestemmelser i forskrift om gjennomføring av bestemmelsene i dette kapitlet og om forholdet til lovens alminnelige bestemmelser, herunder for de tilfellene der en utlending som nevnt i første ledd, får oppholdstillatelse etter lovens alminnelige bestemmelser. *Kongen kan bestemme i forskrift at det skal innhentes og lagres biometrisk personinformasjon i form av ansiktsfoto og fingeravtrykk i kort som dokumenterer oppholdsrett i henhold til §§ 118 og 119. I slike tilfeller vil reglene i §§ 64 a, 100 a og 100 b gjelde tilsvarende så langt de passer.*

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelser til forskjellig tid.

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 16. februar 2012

Heikki Holmås

leder og ordfører

